

LIKABEHANDLINGSPLAN

PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING för

Horns fritidshem Kastanjen läsåret 2014 -2015

Upprättad september 2014

Enligt lagarna om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av elever är alla fritidshem skyldiga att ha en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling. Syftet med en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling är att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling på fritids. Rektor, personal, elever och föräldrar ska hjälpas åt att ta fram en handlingsplan för att skapa en trygg fritidsmiljö. Det gör man genom att analysera vilka problem som kan uppstå och hur man ska arbeta för att hitta lösningar.

I planen ska det stå vad fritidshemmet ska göra för att alla elever ska behandlas på lika villkor oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Eleverna ska också skyddas mot diskriminering på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Finns det rutiner för akuta åtgärder, vem som är ansvarig för vad, hur det ska dokumenteras och utredas är det mycket lättare agera när det väl händer något. Det ska tydligt framgå i planen hur gången är när det uppstår problem men i huvudsak ska fritidshemmet lägga kraften på det förebyggande arbetet.

Rektor har det övergripande ansvaret för verksamheten som helhet på fritids. Det ligger i rektors ansvar att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera fritids handlingsplan för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling, såsom mobbning och rasistiska beteenden bland elever och anställda.

Rektor ska verka för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt skall kunna utföra sina uppgifter.

Det ligger i rektors ansvar att elever och föräldrar blir delaktiga och har möjlighet att påverka innehållet i skolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling.

Fritidshemmets likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling ska vara ett levande dokument och visionen ska delas av alla, såväl elever och föräldrar samt personal. Varje fritids är en unik arbetsplats och ska därför skapa egna sätt för att förverkliga visionen.

Vision

- Vi vill skapa en verksamhet med en för alla trygg och positiv arbetsmiljö.
- På vårt fritids ska ingen känna sig diskriminerad eller kränkt.

Kastanjens fritidshem, Horn
Ing-Marie Hjelte
Rektor

Förebyggande arbete

Det är viktigt att all personal har samma grundsyn och är konsekventa i sitt handlande när kränkande behandling upptäcks.

En gemensam värdegrund är en förutsättning för att skapa en bra arbetsmiljö.

Värdegrundsfrågor ska kontinuerligt hållas aktuella. Ansvariga är all personal inom verksamheten. Det innebär att vi visar värme och ett positivt engagemang, sätter tydliga gränser mot oacceptabelt beteende, använder oss av relevanta åtgärder konsekvent och att vi som vuxna uppträder som goda förebilder.

Denna handlingsplan har upprättats i september och gälla till och med vårterminen 2015. Därefter ska den utvärderas. Den nya planen som skrivs efter utvärderingen ska gälla för ett år. Elever och föräldrar/vårdnadshavare ska vara delaktiga i utvärderingen. Rektor överlämnar den reviderade handlingsplanen till föräldraföreningens styrelse för att den aktivt ska kunna ta del av och yttra sig om den. Fritidsråd lämnar förslag på ändringar inför revideringen efter sista elevrådsmötet på vårterminen.

Ansvarig pedagog informerar eleverna om likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling vid läsårets start och ansvarar också för att planen och diskussioner kring den finns med som en stående punkt vid fritidsråd. Rektor ansvarar för att handlingsplanen kommer alla till del. Vårdnadshavaren ges möjlighet att lämna synpunkter genom en blankett. Dessa synpunkter tas i beaktande vid nästa revision. All personal delges handlingsplanen vid läsårsstarten.

Handlingsplanen ska syfta till att förhindra diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder samt att motverka trakasserier och annan kränkande behandling som t ex mobbning. Eleverna ska också skyddas mot diskriminering på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Vår skola och vårt fritids har barn från förskoleklass till sexan- med få personal - hela arbetslaget ingår i likabehandlingsteamet. Det som sker i de olika verksamheterna läggs ihop.

Vision

- Vi vill skapa en verksamhet med en för alla trygg och positiv arbetsmiljö.
- På vårt fritids ska ingen känna sig diskriminerad eller kränkt.

För att motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling kommer det under läsåret att arbetas med följande:

Kön

Mål: Vi vill skapa en positiv och trygg lärmiljö för alla elever.

Genomförande:

- För att veta vad fritids främst behöver göra för att förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling görs under höstterminen en kartläggning av arbetsmiljön, både den yttre och den inre. Fritidspedagogen ansvarar för kartläggningen och sammanställning av denna. En analys görs av kartläggningen och utifrån denna sätts målsättningar och åtgärder. Kartläggningen innebär att elever på fritids besvarar enkäten muntligt.
- Pojkar och flickor ska ges lika stort talutrymme.
- Regelbundna samtal om värdegrunden, t ex kompisrelationer sker vid samlingar och situationsbundna samtal
- EQ -övningar i dramalekar, som stärker elevernas självförtroende och självkänsla.
- Vid samlingen har alla elever en möjlighet att komma till tals, exempel på diskussion:

* Fritidsråd, där arbetsmiljön är en återkommande punkt. Fritids regler och innehållet i likabehandlingsplanen tas upp.

- Vi finns där eleverna finns och cirkulerar där de befinner sig, ute som inne.
- Utemiljön som stimulerar till lek och aktiviteter för både pojkar och flickor, tillsammans eller var för sig.
- Frågor kring kränkande behandling och mobbning tas upp direkt med hemmet samt vid utvecklingssamtal och medarbetarsamtal.
- All personal ges möjlighet att fortbilda sig inom problemområdet.

- Alla på fritidshemmet tar ansvar för att kränkande behandling inte får förekomma. Uppstår detta måste någon vuxen kontaktas.
 - Vid elevvårdsgenomgångar, där alla elever tas upp, tas även elevens sociala situation på fritids upp för att få en helhetsbild.
 - Personalen delger varandra om vad som sker i barngruppen, barn – barn, och barn- vuxen.
- * Sociogram utförs under läsåret när vi ser att behov finns, för att se vilka eleverna helst är med och för att se vilka elever som behöver stöttning.
- Utvärdering:

Etnisk tillhörighet

Mål: I vår skola ska ingen diskrimineras eller trakasseras på grund av etnisk tillhörighet.

Genomförande:

- På fritids tas frågan om etnisk tillhörighet upp genom att samtala och diskutera.
- All personal ges möjlighet att fortbilda sig inom området.

Utvärdering:

Religion och annan trosuppfattning:

Mål: Ingen elev ska behöva avstå från aktiviteter på grund av sin religion eller annan trosuppfattning.

Genomförande:

- På fritids tas frågan om religion och annan trosuppfattning upp genom att samtala och diskutera, ofta situationsbundet.
- All personal ges möjlighet att fortbilda sig inom området.

Utvärdering:

Funktionsnedsättning

Mål: Alla elever ska kunna delta i det dagliga skolarbetet, samt i andra av skolan anordnade aktiviteter, på sina egna villkor.

Genomförande:

- Fritidshemmets lokaler ska vara tillgängliga och anpassade för alla elever. När vi genomför aktiviteter utanför fritids ska alla elever kunna delta på sina egna villkor.
- På fritids tas frågan om funktionsnedsättning upp genom samtal och diskussioner.
- All personal ges möjlighet att fortbilda sig inom området.

Utvärdering:

Sexuell läggning

Mål: Alla, elever, föräldrar/vårdnadshavare och personal, ska respekteras oavsett sexuell läggning.

Genomförande:

- På fritids ska vi visa tolerans och öppenhet kring frågor som rör sexuell läggning.
- På fritids behandlas frågan om sexuell läggning genom samtal och diskussioner.
- Vi ska vara särskilt observanta när det gäller situationer som kan vara utlämnande för eleverna, t.ex. i omklädningsrummet. En vuxen ska alltid finnas tillhands om något uppstår. De elever som vill klä om och duscha enskilt har möjlighet till det.
- All personal ges möjlighet att fortbilda sig inom området.

Utvärdering:

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Mål: Alla elever ska respekteras för de individer de är och ger uttryck för att vara.

Genomförande:

- På fritids ska vi visa tolerans och öppenhet kring frågor som rör könsöverskridande identitet eller uttryck. Ett exempel på detta är att vi inte kommenterar varandras klädsel på ett negativt sätt. Det är inte heller accepterat att använda sexuella uttryck som skällsord.
- På fritids behandlas frågan om könsöverskridande identitet eller uttryck genom samtal och diskussioner.

- All personal ges möjlighet att fortbilda sig inom området.
- Utvärdering:

Ålder

Mål: Ingen elev ska särbehandlas på ett negativt sätt på grund av sin ålder.

Genomförande:

- Alla elever behandlas utifrån sin egen mognadsnivå både kunskapsmässigt och socialt. Exempelvis tar vi hänsyn till elevers behov och olika intressen beroende av elevens mognad kunskapsmässigt och socialt.

* För 10- 12-åringarna har vi "Stora klubben" flera gånger i månaden. Vi gör aktiviteter som utmanar och stimulerar eleverna åldersadekvat.

Utvärdering;

Åtgärds- och utredningsskyldighet

Exempel:

Om en elev känner sig trakasserad eller illa behandlad

- Ska en utredning/kartläggning påbörjas skyndsamt. Med det menas att utredningen ska påbörjas samma dag eller senast dagen efter. Utredningen görs av arbetslaget.
- Skäliga åtgärder ska vidtas omgående att för stoppa trakasserierna. Kontakt med inblandade elevers vårdnadshavare ska också ske omgående.
- Utifrån insamlade fakta bestämmer arbetslaget lämpliga åtgärder som t ex enskilda samtal, gruppsamtal eller organisatoriska åtgärder. Med organisatoriska åtgärder menar vi t ex hur och när raster ska förläggas och hur grupper organiseras.
- Åtgärderna ska dokumenteras.
- Åtgärderna ska följas upp
- Ev. ytterligare åtgärder

Vid misstanke om att vuxen utsätter elev eller annan vuxen för diskriminering, repressalier eller annan kränkande behandling informeras skolledningen som vidtar erforderliga åtgärder.

Anmälan

Om en elev kommer hem och berättar att den är utsatt för kränkande behandling är det viktigt att denna information förs vidare. Detta ska ske på följande sätt:

1. Som första åtgärd ska kontakt tas med ansvarig pedagog på skolan för att diskutera genom problemet.
2. I andra hand ska kontakt tas med rektor för att se till att åtgärder vidtas.
3. Skulle inte detta vara tillräckligt ska en anmälan göras till

Barn - och utbildningsnämnden.

4. Skulle inte heller detta skapa någon lösning ska man överväga en anmälan till Skolverket.

Definitioner av begrepp

Kränkande behandling är diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, de så kallade diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering är när en elev missgynnas och det har en direkt koppling till diskrimineringsgrunderna. T ex en funktionshindrad elev som inte ges möjlighet att följa med på utflykt.

Indirekt diskriminering är när en elev missgynnas, utifrån diskrimineringsgrunderna, genom att samtliga behandlas lika. T ex alla elever serveras samma mat, då diskriminerar skolan indirekt de elever som p.g.a. religiösa skäl behöver annan mat.

Kränkande behandling kan även vara ett uppträdande som kränker en elevs värdighet.

Kränkningar kan vara fysiska (slag, knuffar), verbala (hot, svordomar, öknamn), psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer), texter och bilder (SMS, MMS, fotografier, MSN, skrivna meddelanden och olika communities).

Kränkande behandling kan även delas in i trakasserier och annan kränkande behandling. Trakasserier sker utifrån diskrimineringsgrunderna. Både personal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier när en elev kränks på grund av en förälders sexuella läggning, funktionshinder etc.

Annan kränkande behandling är uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker en elevs värdighet. Mobbning är annan kränkande behandling.

Mobbning är när en eller flera personer, vuxna eller barn, regelbundet trakasserar en annan person fysiskt, psykiskt eller bägge delarna. Det är just upprepningen under en viss tid som är den viktigaste faktorn vid bedömningen. Mobbning kan bestå av hånande kommentarer och tillmälen, utfrysning, suckar och stön som uppfattas negativt, men även upprepade slag, sparkar och knuffar samt texter och bilder. De flesta handlingar och beteenden som ryms inom begreppet "annan kränkande behandling", t ex misshandel, ofredande och olaga hot, är brottsliga gärningar även om de begås av underåriga.

Till kränkande behandling räknas inte befogade tillrättavisningar som syftar till att upprätthålla ordning och en god miljö för barn och elever.

Källor:

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 11
Skolverkets Allmänna Råd 2009

Allmänna råd och kommentarer

"För att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling"

En handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling i skolan

"Förebygga diskriminering och kränkande behandling - Främja likabehandling"

DO, BEO & Skolinspektionen

Bilaga 1

Samtalsmodell:

1. Tar reda på fakta kring fallet. Kontakta personal och elever som har uppmärksammat något kring den aktuella situationen.
 2. Enskilt samtal med den utsatte.
 3. Enskilt samtal med ledaren/ledarna.
 4. Samtal med medlöparna.
 5. Åter ett samtal med den utsatte.
 6. Kontakt tas med berörda vårdnadshavare.
- Punkterna 1 – 6 bör ske samma dag.
7. Uppföljningssamtal sker inom 1 vecka med samtliga parter.
 8. Ytterligare samtal efter behov.
 9. Vid samtalen enligt 2 – 8 skall två personer från teamet delta. Den ene fungerar som samtalsledare och den andre som sekreterare. Samtalen dokumenteras skriftligt. Skolsköterskan handhar dokumentationen.
 10. Utvärdering görs efter ca 1 månad efter varje enskilt fall.
 11. Skulle det visa sig att kränkningen inte har upphört tas kontakt med hemmen för en träff. Detta får avgöra om vidare åtgärder skall vidtagas.